

Makói Népijség

A DEMOKRATIKUS NEMZETI BIZOTTSÁG LAPJA

A magyar közvélemény nagy többsége helyesli az államosítást

Budapest. (MTI) A magyar közvélemény kutató intézet jelenté, hogy a megkérdezettek kétharmad része helyesli a bányák és nagyiparok államosítását, a bankok államosítását pedig a megkérdezettek háromnegyed része kívánja.

Debrecenben kétoldalon jelennek meg a lapok 300 pengős áron

Debrecen. (MTI) A villanyáram szolgáltatás terén Debrecenben már napok óta súlyos állapotok uralkodnak. A világítás a nap nagyrésztében szűntel. Az áramkorlátozás miatt a debreceni napilapok az eddigi 4 oldal helyett csupán 2 oldalon jelennek meg, továbbra is 300 pengős áron.

Feltalálták az epilepszia gyógyszerét

Newyork. (MTI) Az amerikai rádió jelentése szerint amerikai kémikusok „figedol” néven feltalálták az epilepszia gyógyszerét.

Közmunka a vasúti forgalom biztosítására

Budapest. (MTI) Az ország újjáépítésének egyik legfontosabb kérdése a zavartalan vasúti forgalom fenntartása, tekintettel a közellátás szempontjaira, még a legnehezebb időjárási viszonyok közepette is. Ennek biztosítására az újjáépítési miniszter lehetővé tette, hogy az államvasutak adott esetben a törvényhatóságok útján a közérdekű munkák végzésére munkásokat vehetnek igénybe. A munkások a szokásos napi-díjat kapják. A közmunka alól mentesítettek erre a munkára sem vehetők igénybe.

Különvonatokat indít a MÁV

Budapest. (MTI) A MÁV igazgatósága közli: Abból a célből, hogy a Budapesten, illetve vidéken tartózkodók otthonukba visszatérhessenek, Budapestről december 18-án, 20-án és 22-én, visszafelé pedig december 19-én, 21-én és 23-án Szeged—Budapest viszonylaton az alábbi különvonatokat indítja: Budapest Nyugati-pályaudvarról 8 óra 40 perckor Cegléden át Szegedre, Szegedről Ceglédre át Budapestre 8 óra 02 perckor.

Hangsúlyozza a MÁV, hogy a vonatokat csak az otthonukba visszatérők vehetik igénybe és így az ünnepekutáni visszaautóztatást nem biztosíthatja. A különvonatokon minden utas a gyorsvonati elsőosztályú menetdíjnak megfelelő különvonat-díjat köteles megfizetni. A vonatokon minden menetkedvezmény érvénytelen.

A szovjet kormány nem hunyhat szemet a török magatartás felett

Feloldóssá teszi az eseményekért a török kormányt
Bevin és Byrnes Moszkvában — Puskin követ Nagy Ferenc házelnökét
Kívégezték a belszeni haláltábor gonosztevőit

Budapest. (MTI) Nagy Ferenc házelnök szombaton délelőtt fél 12 órakor másfélórás kihallgatáson fogadta Puskin követet.

A szovjet jegyzék ellenzégesek minőit a török eseményeket

Moszkva. (MTI) Vinogradov ankarai orosz nagykövet december 8-án jegyzéket nyújtott át a török külügyminiszternek.

A jegyzék szerint a szovjet kormány arról értesült, hogy a december 4-iki tüntetések alkalmával szovjetellenes kijelentések hangzottak el. A tüntetések a Szovjetunióval szemben keltség-kívül ellenséges jellegűek voltak. A török rendőrség nyilvánvalóan támogatta a tüntetőket és semmit sem tett a szovjetellenes kilengések megakadályozására. A szovjet kormány nem hunyhat szemet ilyen kitérő magatartás felett és a török kormányt felelőssé teszi az eseményekért.

A török kormány válaszcjegyekében kijelentette, hogy a lefolytatott vizsgálat szerint a tüntetés tisztán belpolitikai jellegű volt és csupán a közvélemény egyrésztének ellenzékes akarata jutott kifejezésre, egyes török újságírók álláspontjával szemben.

Bevin és Byrnes Moszkvában

Moszkva. (MTI) Brit külügyminiszter megérkezésekor megköszönte a szívélyes fogadtatást, majd ezeket mondta:

— Anglia népének üdvözlését hozom. Reméljük, hogy ez az értekezlet és találkozó még jobban megerősíti a közöztünk fennálló barátság kötelékeit és se-

gítenek abban, hogy a világ békéjét előmozdítsuk.

Moszkva. (MTI) Byrnes amerikai külügyminiszter szombaton délelben a tanácskozások megkezdése előtt látogatást tett Molotovnál.

A belszeni gyilkosokat kivégezték

Hamburg. (MTI) A belszeni gyűjtőtábor gonosztevőinek elítéljél közül tizenegyen a halálos ítéletet végrehajtották.

München. (MTI) A müncheni rádió jelenti, hogy Nürnbergben ismerettertek Stroh S. S. parancsnok 267 oldalas naplóját. A napló tanúsága szerint Varsóban a fegyveresen védekező gettó lakói közül kétezret robbantással tettek ártalmatlanná, hatezret egy medencébe kergettek, 49 ezer foglyot pedig meztelenül hajtotnak el.

A debreceni Nemzeti Bizottság javaslata:

Ne igazolják a nyugatról hazatért tisztet

Debrecen. (MTI) A debreceni Nemzeti Bizottság Juhász Nagy Sándor elnöklésével rendkívüli ülést tartott, amelyen a pártok képviselői az igazolási eljárások során tapasztalt különböző kérdéseket tettek szóvá, többek között követelték az igazolási eljárások felülvizsgálatát. Elhatározták, hogy a honvédelmi miniszterhez fordulnak, hogy a nyugatról hazatért tisztet egyáltalán ne igazolják. Felírják az igazságügyminisztériumhoz politikai ügyészi állás rendszerezésére érdekében.

amelynek alapján sok baloldali politikust elfogtak. Az indoklás ismertetése után a népbiztos bejelentette, hogy az ítélet felmentő része ellen fellebbezéssel él. A védő a bűnösség megállapítása miatt jelentett be fellebbezést. A vádlott családkozott a védő bejelentéséhez és kegyelmet kért. A bíróság tagjai ezután a kegyelem kérdéséről zárt ülésen döntöttek.

Halálra ítélték Pálffy volt nyilas földművelésügyi minisztert

Budapest. (MTI) Szombaton délelőtt hirdetett ítéletet a Népbíróság Pálffy Fidél volt nyilas földművelésügyi miniszter perében, amikor a vádlottat bűnösnek mondotta ki és ezért köztulajti halálra, valamint vagyonának elkobására ítélte.

A Népbíróság a vádlottat az egyik vádpont alól felmentette, mert nem látta bebizonyítottának azt, hogy ő szerezte meg a németeknek azt a népjegyzéket,

amelynek alapján sok baloldali politikust elfogtak.

Az indoklás ismertetése után a népbiztos bejelentette, hogy az ítélet felmentő része ellen fellebbezéssel él. A védő a bűnösség megállapítása miatt jelentett be fellebbezést. A vádlott családkozott a védő bejelentéséhez és kegyelmet kért. A bíróság tagjai ezután a kegyelem kérdéséről zárt ülésen döntöttek.

Két ítélet, egy felmentés és egy elnapolás a Népbíróság háromnapos tárgyalásán

A makói Népbíróság dr. Fél-egyházi Pál tanácselnök vezetésével ismét 3 napon át tárgyal Makón. Csütörtökön Schmelzer József újszántváni sváb gazda

háborús és népellenes bűntettét tárgyalta le, amelynek során számos tanút hallgattak ki, végül is a bizonyítás kiegészítése végett a tárgyalást elnapolták.

Pénteken nagy érdeklődés mellett került sor Körmeny Sándor kiszombori római katolikus lelkész népellenes bűntettének tárgyalására. Az ügyben kihallgatott tanúk, főleg leventéifjak, ingadozó vallomást tettek, sőt páran megmásították a rendőrség előtt tett vallomásukat. A Népbíróság ítéletében felmentette a vádlottat a vádiratban foglalt bűncselekmények elkövetése alól, mert azok a tárgyalás során nem nyertek beigazolást.

Szombaton délelőtt Matajz Mátás makói Tanya 1016. szám alatti lakos bűnügyét tárgyalták. Matajz engedély nélkül főzött tanyáján pálinkát s amikor a pénzügyőrök tettenérték, nép- és demokráciellenes kijelentéseket tett. Ezért a Népbíróság egyévi börtönrre és politikai jogvesztésre ítélte. **Mogyorósi József** esanádpalotai községi irodatiszt náborús és népellenes bűnügye került még tárgyalásra. Mogyorósi tavaly szeptemberben tette meg a vádiratban foglalt kifejezéseket. A mai tárgyaláson ezt három tanú igazolta is, mire a Népbíróság a vád szerinti bűncselekményben mondotta ki bűnösnek s ezért egy évi börtönbüntetésre, állásvesztésre és politikai jogainak három évi felfüggesztésére ítélte. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

Elmaradt az MVSE—HMTE mérkőzés

A vasárnapra kitűzött és jelzett MVSE—HMTE bajnoki mérkőzés elmaradt, mert azt a HMTE a délelőtti folyamán távirati úton lemondta.

HIREK

— MI VAN MA? 1945 december 18. kedd. Róm. kat.: Gracián. Prot.: Augustus. — Napkelte 7 óra 43 p., nyugta 16 óra 10 p. Holdkelte 15 óra 28 p., nyugta 6 óra 27 p.

— **Pár napig szünetel a csomagforgalom.** A postafőnökségtől nyert értesülésünk szerint a makói—budapesti viszonylatban — vonatkiriátozás miatt — egyelőre szünetel a postai csomagforgalom. Lehetséges, hogy a hét vége felé megindul s akkor bírt adunk róla. Makó—Szeged között a leveleforgalom azonban változatlanul fennáll.

— **Jelentkeznek a hadigondozottak.** A város illetékes ügyosztálya már egy ízben felhívta a hadigondozottakat, hogy összeírás végett jelentkezzenek a városházán, a kérdőíveket vegyék át s azokat kitöltve szolgáltatassák vissza. E felhívásnak a mai napig még igen sokan nem tettek eleget s a város most újból felszólítja azokat, akik a kérdőíveket még nem töltötték ki, hogy az összeírás utolsó terminusa december 18. Aki e ideig nem tesz eleget e kötelezettségének, az az összeírásból kimsrad.

— **Miskolc, Diósgyőr, Ujdiósgyőr és Hejőcsaba egyesüleséből megalakult Nagy-Miskolc.** Miskolc. (MTI) Miskolc város törvényhatósági bizottsága hosszabb vita után névszerinti szavazással elhatározta, hogy Diósgyőrt, Ujdiósgyőrt és Hejőcsabát egyesíti Miskolc városával. Ezáltal megalakul Nagy-Miskolc. Miskolc ezentúl lakosság szerint az ország második városa lesz, megelőzve Szegedet és Debrecent.

— **Csanád vármegye közegészségügyi helyzete.** A közegészségügyi állapotok november hónapban kedvezőtlenebbek voltak az elmúlt havihoz képest, miután a ragályos megbetegedések nagyobb számban fordultak elő. Fertőző megbetegedések: légúti 17, vörheny 16, bárányhimlő 12, vérhas 2, nyúlt gümőkór 17, hasihasnyálmirigy 11, malária 1, roncsló toroklob 15, járványos agyhártyagyulladás 4, gyermekágyi láz 1, kanyaró 1 és vesztepségre gyanús ebmarás 1 volt. A közkórházban 482 beteget ápoltak, a tüdőbetegrendező intézetben 411 beteg jelentkezett, akik közül 191 első jelentkezés volt. A nembetegrendező intézetben 655 beteg jelentkezett, ebből először 218. Házaságszolgálati tanácsadás 73 férfi és 78 nő részére adatott. Himlő ellen 1920, diftéria ellen 2050 és hasihasnyálmirigy ellen 177 egyént oltottak be.

MAKÓI NEPBANK folyósi áru vagy jeltárgyfedeztet mellett rövidlejáratú hiteleket. Telefon 64.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Kőrösi Imre és Vajda Etelkának: János, Badó László és Szabó Ilonának: László, Barta József és Bohonya Etelkának: Miklós, Szathmáry Lajos és Gerendai Annának: András, Szentágotai Károly és Nagy Magdolnának: Ildikó, Szabó József és Kádár Viktóriának: János, Markov Vladimir és Varga Korom Juliannának: Miklós nevű gyermeke. Elhaltak: öz. Kiss Jánosné Erdei Sára (Aradi u. 95) 89 éves, Ács Mária (Kenderföld 20) 5 éves, Nagy György Ferenc (Justh Gyula-u. 35.) 24 éves korában.

Hogyan gondoskodik a gyár a háború rokkantjairól

Irta: Dobriusskaja Anna.

A moszkvai 1. számú Állami Csapágygyár műszerosztályában éppen ebédszünit volt, amikor beléptünk. Arván álltak a vasestergályos munkapadok, amelyeket gazdáik rövid időre elhagytak. Csak a nyitott ajtó mögül hallatszik a dolgozó gép típus zakatolása.

A gyárvezetőség tagja, Karpov kalauzot ide. Karpov foglalkozik azzal, hogy munkába állítsa a honvédő háború rokkantjait. Ezért jöttem a gyárba, hogy megtudjam, hogyan oldották meg itt a honvédő háború munkásrokkantjainak átképzését és hogyan teremtettek számukra megfelelő munkaviszonyokat.

Most, amikor elhalgtattak az ágyúk és az ország fokozatosan áttér a békes életre, különös jelentősége van az olyan emberek munkaképességének, akik súlyos nyomat viseltek a háborúban. Az állami szervek és a szovjet közösség egyik legfontosabb feladata elérni azt, hogy ezeknek az embereknek nagy része újra a társadalom teljesértékű tagjává váljék és résztvegyen a békes építómunkában.

A rokkantak közül soknak az a kívánsága, hogy visszatérhessen saját gyárába, saját műhelyébe. De vajon sikerül-e ezt megvalósítani? A mérőszámok osztályának vezetője, Alexej Lariionov odavezetett a vágó és csiszoló munkapadhoz, amelynek zakatolását már távolról hallottuk. A gép mellett egy munkaruhás ember állt, néha felkelt, kivette az alkatrészt, egy másikat helyezett a gépbe, azután újra leült, miközben egy percre sem szűnt meg figyelemmel kísérni a gép mozgását.

Ez az ember Guljaev, a honvédő háború rokkantja. Szakmája szerint vasestergályos, Guljaev a lábán sebesült meg. Amikor visszatért a gyárba, már nem tudott az esztérgapadnál dolgozni. Csúgogdén legett a lejt. De társai segítségével jöttek. Alexej Lariionov megoldotta a kérdést. Azt tanácsolta Guljaevnek, hogy menjen át a vágó és csiszoló munkapadhoz. A munka azzal a géppel sokkal könnyebb: amíg a vágó kés a vágást végzi, vagy hat percig, úgy lehet pihenni és csak arra kell figyelni, hogy a vágásnál ne essék hibá.

Guljaev követte a tanácsot. Most a munkanormának 250%-át teljesíti és meg van elégedve: újra régi megszokott műhelyében dolgozik, újra a gyárban van.

Az 1. számú Állami Szerszámgár termelési műhelyében a honvédő háború 181 rokkantja dolgozik. A gyár nem feledkezik meg azokról sem, akik egészségi állapotuk folytán már nem tudnak dolgozni. A hazáért való harcban készteszen kitüntetett Jefanov mint 1. csoportbeli rokkant tért haza. Majdnem teljesen elvesztette szemévilágát. A háború előtt mint mester dolgozott. Most nem dolgozik, de azért a többivel együtt a gyár életét éli, résztvesz az összes társadalmi ténykedésekben. A gyárigazgatóság segít anyagiakban és ellátja a szükséges utalványokkal. A gyár konyhakerítészetében 3 is kapott helyet és ingyenes vetőmagot.

Tabolov egy 2. csoportbeli rokkant, egyelőre még orvosi kezelés alatt áll és nem dolgozik, de a gyár rendszeresen gondoskodik róla.

Anyagi támogatásban, étkezők felállításában, külön lakóhelyek szerzésében kívül a gyár, mint fentebb már elmondtuk, technikai segítséget nyújt a rokkantaknak, támogatja őket abban, hogy megfelelően átképezzék magukat és munkába helyezi őket.

Evéni oktatásni 1945 áprilisában 19 rokkant növelte műszaki képességét; van közöttük olyan is, aki a háború előtt más termelési ágban dolgozott. Malachov rokkant a háború előtti kenyérgyárban dolgozott mint pék. A háborúban lábán sebesült meg és már nem folytathatja régibbi szakmáját. Egy évvel ezelőtt ennek a gyárnak golyóműhelyében mint tanonc kezdett dolgozni. Ma már képzett munkás. Munkáját tökéletesen végzi és gépcsoportja rendszeresen teljesíti a programot. Dankov rokkant a háború előtt mészoló volt. Miután 3. csoportbeli rokkantná vált,

mas szakmát kellett választania. A gyalúgépnl kezdett dolgozni. Szakkezett munkás lett belőle és nagyon sikeresen dolgozik a szerszámműhelyben.

Títov munkás azelőtt 3. kategóriájú hegesztő volt. Lásbesebülése miatt kénytelen volt szakmát változtatni. 3. kategóriájú szerszámlakatossa lett.

Sok ilyen példát hozhatnánk fel és valamennyi arról tesz tanuságot, hogy a szovjetállam és a szovjet társadalom milyen fokban gondoskodik rokkantjairól. Ez a gondoskodás maguknak a rokkantaknak igyekezetével párosulva lehetővé teszi, hogy ezek az emberek az életben újra megtalálják helyüket.

Nagyarányú csereakció Csanád megyében

Ipariákkat kap a megye, éljemet a főváros

A közelítési kormányzat engedélyével és intencióknak megfelelően egy újabb nagyarányú csereakció megindulása várható a közel napokban.

Hazánk egyik legnagyobb iparvállalata több vagon vasútra küldött le Makóra az ipari cikkekben hiányt szenvedő megyének lakosságának, amelynek ellenében a nékülöző főváros és környéke ellátásának éljemet fog felvenni.

A csereakció lebonyolítását — értesülésünk szerint — a Hagymakertészek Szövetkezete vállalta. A csere részletes feltételeiről a Hagymakertészek Szövetkezeténi szerezhetek tudomást azok a termelők, akik rúdvasért (rúd, patkó, gömb, négyzetvas), fémom lemezért (arabroncs), szegéért, kevasért, tengelyért, kapáért vagy ázóért búzát, rozst, árpat, tengerit, napraforgót vagy lisztet hajlandók csereképpen felajánlani.

A csere előnyös feltételei biztosítottak nyujtanak arra, hogy az akció egy két héten belül — mindkét fél megelégedésére — befejezést is fog nyerni.

Küzdelem indult meg az angolkör ellen

A vármegye területén és Makón igen sok panasz hangzott el a gyermekek angolkörös megbetegedése miatt. Az angolkör elleni küzdelem mindaddig komolyan nem indulhat meg, mert a szükséges gyógyszereknek hiányával nem tudtak megküzdeni a kezelő orvosok.

Amint értesültünk, most sikerült az egészségügyi kormányzat gondoskodása következtében injekciókhoz és gyógyszerkészítményekhez jutni, úgyhogy, miután a szükséges gyógyszerek már megérkeztek az egészségvédelmi szolgálatokhoz és a körorvosokhoz az angolkör elleni küzdelem most nagymértékben megindul.

Felebecsülhetetlen értékű híri jelent ez, mert a vármegye egyes községeiben már aggasztóvá vált az angolkörös gyermekek helyzete. Az angolkör elleni küzdelem részleteiről illetékes helyen adnak felvilágosítást.

MAKÓI NEPUJSÁG

a Demokratikus Nemzeti Bizottság lapja.

Szerkesztőbizottság: Dr. Diósszágyi Sándor, Gubócsy Miklós, Kiss Imre, Lukács Pál, Ifj. Stumpj György, Gy. Varga Sándor.

Felolós szerkesztő: Koncsák László.

Felolós kiadó: Demokratikus Nemzeti Bizottság, Makói „Szabadság” Nyomdaipari Kft. Makó, Szegedi-utca 1. sz.

Felolós nyomdavezető: Halász Ferdinánd.

PÁRTHIREK

Szakszervezeti, MűDísz és egyéb közlemények

Felhívjuk az összes szervezett munkások vezetőségét, hogy ma, 18-án este 6 órakor fontos ügyben ülést tartunk. Pontos megjelenést kér a Vezetőség.

Földmunkások! Kibírtokosok! Szaktársak! Kölybő hó 19-én, szerdén este 5 órakor a Hagymaházban taggyűlést tartunk. Megjelenés kötelező és a tagkönyv felmutatandó. Tisztelettel: Vezetőség.

Felhívás a Földmunkások és Kibírtokosok makói szervezettől. Felhívjuk a szaktársakat, hogy mindazok, akik el vannak maradva a tagsági járulékaikkal, sürgősen rendezzék. Azok a szaktársak, akik e hó 20-ig nem rendezik, a központi vezetőség határozata folytán az úljában megszabott tagdíj szerint számolják el. Tisztelettel: Vezetőség.

Makó 56. honvéd kiegészítő parancsnökság igazoló bizottságának titkársága 989/1945. ig. biz. szám.

Hirdetmény

Id. Czibrus István ht. gk. szert. szds. Makó, Tükör utca 3. szám alatti lakos igazolási ügyében felhívom mindazokat, akik a fentvezetett olyan magatartásról vagy cselekményéről tudnak, mely a nép érdekeit sértette, vagy sérti, hogy ezt és az erre vonatkozó részleteket velem közölni sziveskedjék (Gajambos-báz). Figyelemzetem a bejelentőket, hogy az irásbeli bejelentés csak akkor vehető figyelembe, ha azon a bejelentő nevét és lakcímét is feltüntet.

Makó, 1945. december 18.

Bálinth István

ig. biz. titkár.

11528 Makó megyei város polgármesterétől. ad. 26795—1945.

Tárgy: Az utcai fák kiszedése.

Hirdetmény

A nagymérvű falopások megakadályozása céljából, — előző hirdetményemmel ellátott — megengedem, hogy a nem főforgalmú utakon lakó és öljutatlan hajtulajdonosok a házuk előtt tárai, illetve csak egy részét megválthassák és kiszedeshessék.

Bővezes engedély és a megválási ár lefizetése előtt a kiszedés nem kezdhető meg.

Engedély a városháza I. emelet 116. számú szobájában kérhető.

A kiszedett fa mennyiség 30 százalékát a hajtulajdonos köteles hatósági elszámoltatás büntetőjogi felelősség mellett megörízni és kötelezettséget tartozik vállalni, hogy a tavasz folyamán a kiszedett látat pótolja.

A várost illeó fa mennyiségből kívánom a teljes munkaképtelen, atb. öljutatlanokat (tűzölöz juttatni).

Ismételten figyelmeztetem a lakosókat, hogy az engedély nélküli favágók ellen a rendőrség a legszigorúbb eljárást indítja meg.

Makó, 1945. december hó 15.

KISS IMRE,

polgármester.

11436 **Vaidói békéhall** hosszú és rövid lelti téliakadók eladó. Szegedi-utca 29/B.

11475 **42-es magasszárú** fértcipő adok mézert vagy cukorért. „Szabadság” nyomda, délután 4—7 óra között.

11503 **Sáldokot**, 5—7 hónaposokat cserélek búzáért, kukoricáért Mezős-tanyán. Felhárbáz mellett.

11523 **3 darab** hónaposas sertés eladó. Deák Ferenc-utca 48.

11524 **Szoftalós anyát** keresek azonbanra, napi kétszeri szoptatásra. Magasan díjazom, természetben is. Cím: Deák Ferenc-utca 30.

11525 **Hízórti** jömnösökű rövid fekete kabátot és új bligeri csizmát adok. Fel támadás-u. 16.

11526 **2 pár oázis**, meleg alsó és ing, tőruba, 3 dunahuzat és zsakok élelemért elcserélhetők. Megyeház-u. 23. szám.

11527 **Éladó** 2 darab négyhónapos malac pénzért vagy terményért. Verebes-utca 18. szám.